

Director: Vicenç Villatoro
Cap de projectes editorials: Martí Anglada
Subdirectors: Xavier Barbé, Lluís Martínez, Josep Playà, Agustí Pons
Coordinadors: Joan Catà, Pere Cullell, Josep M. Torrent, Miquel Àngel Violan.
Delegat a Madrid: Josep Capella.
Àrees: Andreu Castellet (Societat); Àngel del Castillo (Esports); David Castillo (Suplement Cultural); Ricard Fité (Edició); Pere Prats (Disseny); Pere Tió (Cultura i Espectacles); Ricard S. Velázquez (Fotografia).
Seccions: Francesc-Marc Alvaro (Opinió); Joan Armengol (Economia); Jordi Badia (Món); Lluís Bonada (Reportatges); Lluís Bou (Països Catalans); Enric Bruguera (Espanya); Jordi Capdevila (Cultura); Elena Garcia (Disseny); Andreu Farràs (Suplements); Isabell Julivert (Fotografia); Oscar Montferrer (Ràdio i televisió); Bru Noya (Esports); Jordi Panyella (Societat); Albert Pla (Edició); Antoni Reig (Tancament); Montserrat Rius (Documentació).
Delegació a Madrid: Zorrilla, 21, 2n C, 28014 Madrid. Tel.: (91) 521 27 68. Fax: (91) 521 29 37.

President: Xavier Llobet
Vice-president: Josep Serra
Adjunt a presidència: Josep Planas (director d'administració). **Director comercial:** Adolf Francisco.
Àrees: Departament tècnic i de producció interna: Joan Tió (director), Manel Navarro (regent), Toni Diaz i G. (cap de fotocomposició). **Cap de màrqueting:** Carles Montaner. **Relacions institucionals:** Candi Casademont (directora). **Departament de recursos humans:** Carles Rodríguez Vila (director). **Departament de distribució i producció externa:** Isabel López (directora). **Departament de publicitat:** Pere Ponz i Agut (director), Roser Alegret (coordinadora). **Departament d'administració:** Jaume Serrà (cap de comptabilitat), Ramon Farré (compres). **Centre de producció de Badalona:** Jordi Brullas (director), Xavier Melero (cap d'impressió), Josep Maria Guilerà (cap de tancament).
Redacció, administració, publicitat i fotocomposició: Consell de Cent, 425, 08009 Barcelona. Tel.: 265 60 00. Tèlex: 54063. Fax: 265 82 51, 231 80 10, 265 81 91. **Impressió:** Indústria, 522, 08912 Badalona. DLB 20 249-1976. Difusió controlada per l'OJD.

Pere Calders, la lucidesa subtil

Ens ha deixat Pere Calders, escriptor important i ciutadà compromès amb el país. El contista, novel·lista, periodista, dibuixant i col·laborador de l'AVUI va patir, per les circumstàncies adverses de l'exili, un tardà reconeixement general malgrat l'excel·lent qualitat i originalitat intrínseca de la seva obra literària. Des de la repercussió del muntatge teatral *Antaviana*, Calders va començar a ser un nom apreciat i descobert per la majoria de les velles i noves generacions de lectors, i valorat encertadament per la crítica. S'ha dit diverses vegades que la universalitat de l'obra caldersiana hauria tingut un gran ressò mundial si el seu vehicle, en comptes de ser la llengua catalana, hagués estat el francès, l'anglès o el castellà. Encara avui Calders és poc conegut fora de Catalunya, tot i ser una escriptura exemplarment definitiva de la cruïlla existencial de l'home contemporani enfront dels absurds de la realitat. La ironia subtil i l'alè de fantasia dels seus contes són una resposta de lúcida intel·ligència davant la complexitat d'un món que, sovint, es fa incomprendible per a l'ésser humà. Calders agafa el camí de la veritat oculta per presentar-nos, amb el màxim de depuració, les contradiccions reals d'una època de trasbalsos, i prenent com a eix central l'individu colpit i superat pels esdeveniments.

En les seves diferents facetes, Calders va abocar la seva personalitat cordial, amable i bonhomiosa, que pugnava contra el fons certament desencisat de les històries que explicava. L'escriptor no va tenir mai cap problema a participar en actes públics i és sabuda la seva bona predisposició a visitar instituts perquè els lectors més joves el sotmetessin a les seves preguntes. Professional i amic dels seus amics, aquesta casa pot donar testimoni del saber fer d'un veritable home de lletres, fins i tot en els difícils moments finals de la seva vida. La influència de Calders en les noves generacions d'autors està per estudiar, però resulta clar que el seu tarannà va sintonitzar molt

ràpidament amb la sensibilitat dels nous creadors, per sobre de modes i generacions. La frescor i desinhibició, ben sovint subversiva, de la prosa de Calders és d'una actualitat permanent, com correspon a algú que ja en vida va esdevenir un veritable clàssic. El millor homenatge que podem fer-li és llegir-lo, fer-lo llegir i traduir-lo a moltes llengües.

Una justícia més freda

Quan qualsevol inculpat amb projecció pública és enviat a la presó, com a mesura preventiva, tan aviat com comença una investigació judicial, és un senyal que la justícia funciona massa *escalfada*. És cert que la legislació espanyola que regula la presó preventiva és del segle passat, i que la consideració que un cas provoca alarma social és suficient, mentre es busquen proves més consistents, per enviar un sospitós a la presó. Però una cosa és l'apreciació de l'alarma social i una altra aplicar la presó preventiva gairebé automàticament a tots els personatges públics sotmesos a investigació judicial. Convé no oblidar que un pres preventiu és un ciutadà del qual encara no se sap si és innocent o culpable.

Sobre aquestes qüestions, i en la direcció de refredar el funcionament de la justícia, s'acaba de pronunciar el president del Tribunal Constitucional de l'Estat espanyol, Miguel Rodríguez-Pinero. Ho ha fet recordant els aspectes positius del decret llei de Silvio Berlusconi sobre el mateix assumpte, i ha insistit que no es pot detenir una persona només per tranquil·litzar la premsa, l'opinió pública o el poder. El magistrat del Constitucional ha anat més enllà i ha posat en dubte que hagi de ser el mateix òrgan judicial que investiga un cas el que pugui ordenar la presó preventiva d'un inculpat. És més: ha acabat de tocar el punt viu i ha indicat que la presó preventiva és sovint una pressió per forçar declaracions, en contra del dret constitucional a no declarar en contra d'un mateix. En definitiva, una sacsejada crítica de la presó preventiva enfocada cap a una justícia més freda i, per tant, més justa.

Antaviana!

VICENÇ VILLATORO

Hi ha escriptors i artistes que es fabriquen per a ells mateixos un personatge excèntric i enlluernador per al millor màrqueting de la seva obra. I de vegades funciona. Però molt sovint quan grates sota l'enlluernament pel personatge-autor no trobes que hi hagi el gruix proporcional d'obra, d'obra bona. Amb Pere Calders passa exactament a l'inrevés. En comptes d'inventar-se un personatge excèntric es va passar la vida arrodonint el seu propi personatge: un home bo, afable, tímid, accessible, il·lusionat, amable. Un personatge que feia bandera de la discreció i que, per tant, semblava més aviat dissenyat per mantenir una mica oculta la veritat de la seva prosa formidable.

Calders és un model, una persona a admirar. Ho és perquè feia la seva quan no estava de moda. Ho és perquè va conservar la fidelitat al país i a la llengua en unes circumstàncies en què es podia arribar a dubtar que servís per res. Ho és perquè va saber esperar, amb el vent en contra i sense amargor ni maledicència. Ho és perquè va animar una refundació jovial de la literatura catalana als anys setanta. Ho és perquè va dedicar els últims anys de la seva vida, quan ja tenia totes les merescudes consagracions, a una permanent pedagogia literària i cívica, amb bolos a les escoles, rebent gent, escrivint textos i articles, fent com d'escriptor del mes però de tots els mesos. Ho és perquè va construir una obra original, específica, màgica, que quedarà, que si les editorials no baden es pot llegir arreu.

Calders va passar anys diguem-ne desapercebut. La seva discreció programàtica va triomfar molt més del que calia i del que era just. Ho va fer esclatar una paraula màgica, *antaviana*, aquella paraula nova que es va inventar un nen que es deia Abel i que des de la seva dignitat geogràfica tant podia servir per batejar continents com per conjurar malfats. Una paraula bonica —semblava mentida que ningú no l'hagués inventada abans— que podia servir per a totes les coses bones. Al final, *Antaviana* va ser el nom d'un espectacle de Dagoll Dagom que va començar a fer justícia a Calders. Però *antaviana* pot servir per a més coses. Pot ser també una paraula de comiat, una paraula per dir alguna cosa com "fins sempre", barrejat amb "moltes gràcies". Doncs, *antaviana*, Pere Calders.

ENTRE PARENTESIS

DESCLOT

'El Mundo' es prepara la pista d'aterratge

Com qui no vol la cosa, el diari *El Mundo* anunciava ahir amb aire de fredor aparent la creació d'una Associació Catalana Pro Premsa Independent, fundada a Barcelona amb la pretensió de "promoure noves publicacions a Catalunya com a garantia de les llibertats de l'Estat democràtic". Es donava també una llista de promotors, encapçalada per Xavier Sedó i seguida per una sèrie de noms que diuen més aviat poca cosa. Els estatuts de la nova associació parlen de fomentar la premsa lliure, progressista, compromesa amb les llibertats, els drets humans i unes quantes coses més, i la informació d'*El Mundo* acabava amb un retrat de la desastrosa —segons ells— situació de la premsa a Catalunya. Tot plegat fa una fèrrea consideració a operació d'aterratge: sembla que *El Mundo* voldria obrir sucursal a Barcelona i per a això es construiria una pista d'aterratge a mida, per tal de fer veure que l'operació s'ha dissenyat una mica a

Barcelona i no del tot a Madrid. Fins i tot el nom de la pista d'aterratge se l'han buscat en català, tot i que la sospita és que l'ús del català no serà gaire més gran que aquestes quatre paraules. El millor de tot és que, seguint les tesis ja conegudes de Pedro J. Ramírez, la premsa de Madrid es vegi obligada a instal·lar-se a Barcelona per tal de garantir-nos les llibertats de l'Estat democràtic, que es veu que no ens sabem garantir solets, els drets humans i les llibertats públiques. Catalans, no patiu, que *El Mundo* ve a redimir-vos, des de Madrid i en castellà.

Es busca famós «'bandido catalán'»

En l'entrevista que va emetre TV3 amb Jordi Pujol, el president de la Generalitat deia que el mateix que fa uns anys el feia "Español del Año" ara es referia a ell en privat com el "bandido catalán". En la nota de l'agència Efe s'interpretava que això es referia a Luis María Ansón, el director del diari *Abc*, tot i que en l'en-

trevista no es va donar cap nom. També ho devia interpretar així el diari en qüestió, perquè ahir mateix publicava una nota de la redacció en la qual es deia mentider a Pujol: "Menteix Jordi Pujol quan afirma que Luis María Ansón li diu en privat «el bandido catalán»." El diari madrileny repta Pujol —a qui per cert dedicava un altre dels seus pamflets-portada, absolutament esotèric— a esmentar una sola persona que hagi sentit aquesta frase en boca del senyor Ansón. Bé, potser no és el senyor Ansón, però sí que hi ha testimonis que una personalitat político-periodística madrilenya, que bé podria ser a qui es referia Pujol en l'entrevista, va dir en públic que la situació política espanyola no tindria solució "mentre pactin aquests dos bandits". I els dos bandits eren, naturalment, Felipe González i Jordi Pujol. Un seria així el bandit sevillà i l'altre el bandit català, se suposa. En tot cas, algunes de les coses que s'han dit de Pujol al diari del senyor Ansón són encara més tremendes i ofensives que la paraula bandit. Alguna columna recent de Jaime Campmany, per exemple.